

Særlig fransk ægtepagt kan beskytte ægtefællen

Det kan være en overraskelse for mange danske ejere af fransk ejendom, at den i tilfælde af dødsfald omfattes af fransk arveret. Den efterlevende ægtefælle kan ikke sidde i uskiftet bo, fordi begrebet ikke findes i fransk ret. Samtidig giver arvereglerne i Frankrig børnene flere og stærkere krav i et fransk dødsbo.

TEKST: Bertil Jacobi og Max Ulrich Klinker

Problemerne ved et fransk dødsbo løses ikke ved, at der foreligger fælleseje, eller ved at begges navne er indskrevet i skødet. Heller ikke et dansk eller fransk testamente, eller en dansk ægtepagt kan løse problemet.

Der er imidlertid en mulighed for at komme meget nær den danske retstilstand ved, at ægtefællerne opretter en særlig fransk ægtepagt.

Denne franske „fordelsægtepagt“ (med bestemmelse om fuldstændig overtagelse af fællesejet for længstlevende) kan være en særdeles fornuftig ordning til at løse problemet med de anderledes franske arveregler.

Kan sidde i uskiftet bo

Hvis ægtefællerne ikke har forberedt situationen, vil den længstlevende i den franske arvesag være dårligere stillet end i Danmark.

Efter fransk ret er længstlevende ikke tvangsarving, og er derfor som udgangspunkt kun berettiget til 1/4 af afdødes bodel. Børnene vil blive medejere af den franske ejendom, og alle større dispositioner vil kræve børnenes medunderskrift.

Den særlige franske ægtepagt (*La communauté universelle avec clause d'attribution intégrale au conjoint survivant*), kan normalt kun anvendes ved fællesbørn og af barnløse ægtepar. Den har til formål at sikre, at længstlevende uden bobehandling og uden at betale boafgifter kan overtage hele ejendommen efter førstafdøde - omtrent som et dansk uskiftet bo.

Forudsætningen for at kunne oprette denne ægtepagt er, at der i ægteskabet er fælleseje og ingen særbørn.

Fordelen er, at ægtefællen bliver eneejer, uden at der etableres et egentligt fransk dødsbo med registrering af aktiver og passiver, notarudgifter, arveanmeldelse og strenge tidsfrister.

Ægtefællen tildeles automatisk afdødes bodel i eje og er derfor endnu bedre stillet, end hvis der var tale om et dansk skifte. Den efterlevende ægtefælle har herefter den fulde råderet over ejendommen og er ikke forpligtet til at disponere med børn og eventuelt svigerbørn, som hvis ægtefællen ejede boligen i et sameje med disse. Denne fordel ændres ikke ved, at ægte-

fællen i en fransk arvesag har et bundfradrag på 76.000, idet selv mindre boer skal skiftes.

Ulemper for børnene

For børnene er der dog en ulempe ved fordelsægtepagten. Uden bobehandling og arveafgifter kan man nemlig ikke anvende de franske bundfradrag i arveafgifter, som er på 50.000 pr. barn samt et ekstra samlet grundfradrag på 50.000. Disse fradrag kan således kun anvendes én gang, nemlig når længstlevende ægtefælle senere afgår ved døden.

En anden ulempe for børnene er, at den efterlevende ægtefælle kan gifte sig igen og etablere fælleseje med sin ny ægtefælle. Men i så fald har børnene ret til kompensation i en action en retranchement, der til enhver tid giver dem (som i det nye ægteskab bliver særbørn) ret til at gøre krav på deres tvangsarv.

Såfremt ægtefællerne har særbørn, kan denne ægtepagt som udgangspunkt ikke oprettes, men her kan et fransk ejendomsinteresseselskab (*Société Civile Immobilière*) og/eller et generationsskifte med brug af de favorable franske gaveregler være en løsning. ►►

Fordele for længstlevende ægtefælle:

- Ingen fransk arvesag (men notarerklæring og ejendomsattest)
- Ingen franske arve- eller boafgifter
- Fuld ejendomsret for længstlevende
- Fuld råderet over hele ejendommen

Ulempe for længstlevende ægtefælle:

- Ved nyt ægteskab kan afdøde børn rejse sag om kompensation

Ulemper for børnene:

- Børn kan kun udnytte bundfradrag én gang
- Længstlevende ægtefælle kan gifte sig igen

Kan ordnes i Danmark

Den franske ægtepagt kan for herboende etableres i Danmark ved en tosproget fuldmagt, der underskrives på et dansk notarialkontor. Den franske notar opretter derpå fordelsægtepagten ved modtagelse af den franske fuldmagt og et fransksproget *certificat de coutume* (sædvaneskrift om danske formueforhold mellem ægtefæller), der er udfærdiget af en franskkyndig advokat. Forinden har notaren modtaget kopi af pas, dåbs- og vielsesattester samt kopi af skøde på ejendommen eller ejendomsattest.

Ægtepagten gælder for al fast ejendom i Frankrig, men såfremt ægtefællerne senere flytter til Frankrig, kan den ved en ny notarforretning udvides til at omfatte hele deres formue.

Ægtepagten har gyldighed fra notarens underskrift, men bliver først offentligt registreret et par måneder senere i udlændingeregisteret i Nantes og i centralregisteret for testamenter i Aix-en-Provence. Beviset for registrering bør opbevares sammen med skødet. Ægtepagten kan også etableres direkte

på et fransk notarkontor. Udgiften er ca. kr. 10.000 uafhængig af ejendommens værdi, og omfatter notarudgifter, franske registreringer, danske honorarer inkl. moms, oversættelser og korrespondance.

Når den første ægtefælle dør, skal ægtepagten forevises den franske notar, og der skal udfærdiges en oversættelse af dødsattesten, en notarerklæring til bekræftelse af, at der ikke er særbørn samt en attest vedrørende ejerforhold. Udgifterne hertil er ca. € 1000.

Ægtepagten fungerer som et testamente, og den bortfalder ved skilsmisse.

Det konkluderes, at denne særlige franske ægtepagt til trods for, at der ved en mindre ejendom ikke er meget at spare i boafgifter, er et særdeles effektivt middel til at beskytte længstlevende ægtefælle mod tvangsarvinger samt mod en dyr og papirtung fransk arvesag på et tidspunkt i livet, hvor sorgen og chokket tynger. ■

Artiklen er forfattet i samarbejde med translator Nira Glad.